

leeftijd **41**
opleiding **bio-ingenieur**
carrière **5 jaar gewerkt bij Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij, daarna bij Boerenbond als consultant rundvee, sinds 3 jaar secretaris van de sectorvakgroep melkvee en de sectorvakgroep vleesvee en kalveren**

‘De markt moet de extra melk ook **kunnen absorberen**’

Groeiende bedrijven lopen tegen grenzen aan

Sinds het melkquotum is weggefallen, gaat het crescendo met de groei van de Vlaamse melkveehouderij. Roel Vaes, secretaris van de sectorvakgroep melkvee bij Boerenbond, vindt het belangrijk om goed na te denken over de melkafzet.

TEKST ANNELIES DEBERGH

Nog maar net is de Vlaamse land- en tuinbouwbeurs Agriflanders achter de rug of de vergaderplicht roept alweer voor Roel Vaes. Als secretaris van de sectorvakgroepen voor melk- en vleesvee volgt Vaes alle belangrijke dossiers in die sectoren op de voet. Een taak die hij opneemt sinds 2015, het jaar dat bij melkveehouders in het geheugen gegrift staat als het jaar van de afschaffing van de melkquota.

De Vlaamse melkveehouderij heeft sinds de afschaffing van de melkquota een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Hoe kijkt u daarnaar?

‘Voor een stuk was de snelle groei van de bedrijven verwacht. Er was voorspeld dat er een snelle productiestijging zou ontstaan in de eerste jaren post quotum. We zien de groei in melkproductie nu stabiliseren, dat blijkt ook uit de recente leveringsgegevens. Nu lopen melkveebedrijven tegen andere grenzen aan. Er is het belang van voldoende grond, voer en mestafzet. Straks steekt de discussie rondom MAP6 en het verkrijgen van de derogatie weer de kop op. Vooral ook arbeid wordt een groeiend probleem op onze bedrijven. De groei van bedrijven zal daarom niet in dit tempo blijven doorgaan.’

Kan de zuivelindustrie de schaalvergroting voldoende volgen?

‘Het is belangrijk dat melkveehouders zich de vraag stellen of de groei in volume melk wel past bij de zuivelfabriek. Groeien in volume kan, maar de markt moet de extra melk ook kunnen absorberen. Zorgen voor afzetzekerheid is ook onderdeel van het risicobeheer.’

‘Onder de zuivelfabrieken zien we een groep die zich de afgelopen jaren heeft ingespannen om alle melk van de leden af te nemen. Een andere groep focust zich op het volume dat nodig is voor het afleveren van producten met voldoende toegevoegde waarde. De eerste groep heeft minder problemen met groeiende volumes melk. De tweede groep neemt initiatief om de groei in melkaanvoer te beperken.’

‘Vanuit de sectorvakgroep melkvee zien we productiebeperkingen niet graag komen. De keuze van zuivelfabrieken is leidend. Maar daarbij is het belangrijk dat bedrijven die wel verder willen groeien, een tweede koper kunnen kiezen als een zuivelfabriek beperkingen oplegt. We zijn vragende partij om daarover afspraken te maken.’

Waarom blijft er een kloof zitten tussen de Nederlandse en de Vlaamse melkprijs?

‘Onder meer FrieslandCampina zet heel hard in op duurzaamheid en stelt daarvoor ook extra eisen. Het beperken van de volumes en het sturen van de leveringsvoorwaarden is een keuze die het bedrijf heeft gemaakt. De eisen zijn hoger, ze zijn niet min, maar leveren ook een hogere melkprijs op. De hogere melkprijs is vaak ook nodig om de hogere kostprijs voldoende te dekken. Dat verklaart voor een groot deel waarom de melkprijs in Nederland hoger ligt dan in Vlaanderen.’

‘In Vlaanderen is het vaker de keuze van zuivelfabrieken om alle melk te vermarkten. De groeimelk gaat daarbij veelal naar bulkproducten. Ook hierin trachten zuivelbedrijven zich te onderscheiden. Desondanks blij-

ven het producten die op de wereldmarkt moeten concurreren. De verwachting is dat het prijsverschil tussen Nederland en Vlaanderen blijft bestaan.’

Maar er worden steeds meer eisen gesteld?

‘Dat opbod in duurzaamheid is een internationale evolutie die we vanuit Duitsland en Nederland onze richting uit hebben zien komen. Zeker op het niveau van consumentenproducten is de concurrentie erg groot en zijn bedrijven zowat verplicht om daarin mee te gaan.’

‘Zo is enkele jaren terug ook de duurzaamheidsmonitor ontstaan. Die is ook meegenomen in het kwaliteitsborgingssysteem IKM. Inmiddels zien we allerhande nieuwe initiatieven van individuele spelers in de markt ontstaan met specifieke samenwerkingen tussen zuivelverwerkers en retail. De vraag is of de duurzaamheidsmonitor dan niet bijgestuurd moet worden. Anders wordt het systeem wellicht voorbijgelopen.’

Waar liggen uitdagingen voor de toekomst?

‘Het groeitempo gaat naar alle waarschijnlijkheid dalen. Het aantal koeien blijft gelijk of stijgt licht, maar het aantal melkveehouders daalt. In Vlaanderen zijn momenteel ongeveer 4200 melkveehouders. Wat er tussen nu en tien jaar aan melkveehouders gaat wegvallen en momenteel geen opvolger heeft, dat cijfer is enorm. Daar zit een grote uitdaging voor alle landbouwsectoren.’

‘Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het aantal starters toeneemt? Hoe zullen de groeiende melkveebedrijven straks nog over te laten zijn? En wat moet er gebeuren met alle bedrijfsgebouwen op het platteland die mogelijk leeg komen te staan? Daar liggen een aantal uitdagingen die Boerenbond onder meer door de oprichting van het Kenniscentrum Bedrijfsopvolging wil ondersteunen. Maar ook goed rekenen is een belangrijk vertrekpunt. Een voldoende goed inzicht in kosten en opbrengsten is nodig om realistische prognoses te maken. Met het nieuwe boekhoudpakket Focus bieden we hier ondersteuning in. Het ondernemerschap in de sector wordt alleen maar groter.’ |